

Prof. dr hab. Radosław Zenderowski
Instytut Politologii
Wydział Nauk Historycznych i Społecznych
Uniwersytet Kard. St. Wyszyńskiego w Warszawie
Tel.: 600.431.170
E-mail: r.zenderowski@uksw.edu.pl

**Recenzja dorobku naukowego dr. Pawła UKIELSKIEGO,
w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie nauk społecznych
w dyscyplinie nauki o polityce,
prowadzonym przez Radę Naukową Instytutu Studiów Politycznych
Polskiej Akademii Nauk**

Wprowadzenie

Recenzję niniejszą przygotowałem w oparciu o postanowienie Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych powołujące mnie w charakterze recenzenta do Komisji w ww. postępowaniu. W materiałach przesłanych przez Sekretarza Rady Naukowej, wraz z pismem z dnia 24 marca 2016 r., znajdował się komplet wymaganej we wnioskach habilitacyjnych dokumentacji. Podstawą oceny jest jednotematyczny cykl artykułów pod tytułem: *Polityka zagraniczna a przemiany polityczne w krajach Grupy Wyszehradzkiej po 1989 roku*. Materiały te pozwalają na odtworzenie dla potrzeb recenzji naukowej, drogi naukowej i osiągnięć Habilitanta.

1. Podstawowe dane o Habilitancie

Dr Paweł Ukielski urodził się w 1976 roku w Gdańsku. Tytuł zawodowy magistra (z zakresu historii?) uzyskał w roku 1999 w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie na podstawie pracy pt. *Blok radziecki wobec „Solidarności” sierpień 1980 – grudzień 1981*. Promotorem pracy był prof. dr hab. Wojciech Roszkowski. Ponadto, zgodnie z deklaracją Autora zawartą w Autoreferacie, ukończył on także studia ekonomiczne. W 2006 roku uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk

o polityce w Instytucie Nauk Politycznych PAN na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Rola czeskich i słowackich elit politycznych w procesie podziału Czecho-Słowacji (1989-1992)*. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Wojciech Roszkowski. Od 1999 roku dr Paweł Ukielski jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Nauk Politycznych Polskiej Akademii Nauk.

2. Osiągnięcia naukowo-badawcze w ujęciu ilościowym

Na dorobek w zakresie piśmiennictwa naukowego składa się **jedna monografia**, opublikowana w 2007 roku, stanowiąca książkową wersję rozprawy doktorskiej obronionej w roku 2006 (*Aksamitny rozwój. Rola elit politycznych w procesie podziału Czechosłowacji*, Instytut Jagielloński & Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2007). Pozycja ta nie może zostać zatem zaliczona do dorobku po uzyskaniu stopnia naukowego doktora albowiem jej zawartość merytoryczna stała się uprzednio podstawą uzyskania wspomnianego awansu akademickiego. Ponadto Habilitant jest współautorem **dwóch prac zbiorowych**. Pierwszą (chronologicznie) jest publikacja pt. *Przewodnik po Muzeum Powstania Warszawskiego, wyd. I-V*, Warszawa 2007-2015, ss. 213 (współautor: Grzegorz Jasiński). Książka ukazała się także w języku angielskim (*Guidebook to Warsaw Rising Museum, wyd. I-III*, Warszawa 2008-2015, ss. 213). Autor nie zadeklarował niestety swojego wkładu procentowego w przygotowanie ww. publikacji. Drugą publikację stanowi książka pt. *1989 – Jesień Narodów*, Warszawa 2009, ss. 384 (współautorzy: Adam Burakowski, Aleksander Gubrynowicz). Swój wkład Habilitant szacuje na 30%, deklarując autorstwo *Wstępu, Zakończenia* oraz rozdziału pt. *Czechosłowacja – implozja systemu*, a także współautorstwo *Wprowadzenia*. Biorąc pod uwagę liczbę stron tekstu opracowanego przez Habilitanta samodzielnie (73 ss.) lub we współpracy z pozostałymi autorami (po 9 ss.), przy objętości publikacji 351 stron (bez *Kalendarium, Bibliografii, Streszczenia, Spisu ilustracji i Indeksów osób*), daje to udział ilościowy na poziomie 23%. Nie twierdzę jednoznacznie, że nie jest on realnie wyższy niż wynika to z moich obliczeń, ale wówczas konieczna staje się deklaracja ze strony pozostałych autorów, której jednak nie ma we wniosku habilitacyjnym. Rzeczona publikacja ukazała się również w języku rumuńskim: *1989 – toamna natiunilor*, Bucuresti 2013, ss. 443. Jest to pozycja znacząco poszerzona (o 1/3), głównie z uwagi na dodany rozdział poświęcony Polsce. Biorąc pod uwagę liczbę stron tekstu opracowanego przez Habilitanta samodzielnie (66 ss.) lub we współpracy z pozostałymi autorami (40 ss.), przy objętości publikacji 411 stron (bez *Kalendarium, Bibliografii, Streszczenia, Spisu ilustracji i Indeksów osób*), daje to udział ilościowy na poziomie 26%. Ponadto książka została także przetłumaczona na język węgierski: *1989 – A kommunista diktatúra végnapjai Közép- és Kelet-Európában*, Budapest 2014, ss. 455.

Do dorobku naukowego należy ponadto zaliczyć **dwadzieścia cztery artykuły** przedstawione jako główne osiągnięcie naukowe (cykl tematyczny). Ponadto wskazać należy również na **dwanaście innych artykułów** (poza głównym osiągnięciem naukowym), **dwieście sześć haseł** zamieszczonych w publikacjach o charakterze słownikowo-encyklopedycznym oraz **jeden zapis dyskusji** z udziałem Habilitanta zamieszczony w czasopiśmie „Pamięć i Sprawiedliwość”.

Zwrócić należy jednak uwagę na fakt, że większość artykułów (14/24) przedstawionych jako główny dorobek naukowy opublikowana została w roczniku pt. *Europa Środkowo-Wschodnia*, wydawanym przez ISP PAN, siedem zamieszczonych zostało w pracach zbiorowych, a **tylko trzy w czasopismach naukowych** (dwa w krajowym, jeden w zagranicznym). Zaledwie dwa artykuły z głównego dorobku ukazały się w języku obcym, w przypadku pozostałych tekstów są to cztery artykuły. Jeden tekst z jednotematycznego cyklu artykułów liczy sobie zaledwie 5 stron (P. Ukielski, *Polska-Czechy. Sojusz strategiczny?*, „Międzynarodowy Przegląd Polityczny” 2007 nr 4, s. 230-234). W przypadku pozostałych artykułów, należy wskazać na cztery teksty o objętości poniżej 0,5 arkusza wydawniczego.

Ponadto: **(a)** sumaryczny *impact factor* według listy **Journal Citation Reports (JCR)**, zgodnie z rokiem opublikowania wynosi zero, **(b)** liczba cytowań publikacji według bazy **Web of Science (WoS)** – nie została podana przez Habilitanta, **(c)** „Index h” oraz „Index g” wg bazy **Publish and Perish** wynoszą zgodnie z deklaracją Habilitanta „1” (według moich obliczeń – „2”).

W ujęciu ilościowym wyżej przedstawiony dorobek należy uznać za wystarczający do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego w zakresie nauk społecznych.

3. Najważniejsze osiągnięcia naukowo-badawcze (analiza jakościowa)

Zasadniczym przedmiotem oceny dorobku naukowego p. dra Pawła Ukielskiego jest jednotematyczny cykl artykułów pod tytułem: *Polityka zagraniczna a przemiany polityczne w krajach Grupy Wyszehradzkiej po 1989 roku*. Habilitant nie przedstawił do oceny tzw. monografii habilitacyjnej. W drugiej kolejności ocenie poddana została pozostała część dorobku naukowego Habilitanta.

Aktywność naukowa Habilitanta daje się wpisać w kilka obszarów tematycznych. Są to: **(a)** polityka wewnętrzna i międzynarodowa państw Grupy Wyszehradzkiej; **(b)** historia najnowsza w odniesieniu do regionu Europy Środkowo-Wschodniej w powiązaniu z analizami dotyczącymi polityki historycznej / polityki pamięci oraz ich wpływem na kształtowanie tożsamości narodowej; **(c)** zagadnienia związane z pojęciem „suwerenności gospodarczej” oraz autorskim Indeks Suwerenności Gospodarczej. O ile jednak w autoreferacie dużo uwagi poświęca on dwóm pierwszym przedmiotom badaw-

czym, o tyle o trzecim zagadnieniu wspomina dość lakonicznie. Niewiele też na ten temat znaleźć można w jego publikacjach i wiele wskazuje na to, że jest to raczej projekt badań na bardzo wczesnym etapie konceptualizacji.

Poddając analizie **jednotematyczny cykl artykułów** zgłoszony jako główne osiągnięcie naukowe należy stwierdzić, że jest on **spójny merytorycznie**. Większość artykułów (14/24) stanowią teksty zamieszczone w roczniku pt. „Europa Środkowo-Wschodnia” odnoszące się do analizy sytuacji wewnętrznej i międzynarodowej Republiki Czeskiej i Słowacji. Ogółem obydwu państwom poświęconych zostało 17 z 24 artykułów. Polsce lub regionalnym relacjom międzynarodowym Polski poświęcono sześć artykułów. O Węgrzech Habilitant wspomina tylko incydentalnie, przy okazji analiz poświęconych współpracy regionalnej w Europie Środkowej. Na podstawie tej pobieżnej obserwacji stwierdzam zatem, że przyjęty przez Habilitanta **tytuł cyklu artykułów jest nieadekwatny do zawartości merytorycznej**. Uwaga p. dra Ukielskiego jest bowiem wyraźnie skoncentrowana na Rep. Czeskiej i Słowacji czyli dwóch z czterech państw Grupy Wyszehradzkiej. Tytuł ten jest niefortunny także z innego względu. W tytule cyklu: *Polityka zagraniczna a przemiany polityczne w krajach Grupy Wyszehradzkiej po 1989 roku* poważnie zastanowiłbym się nad zamianą "a" na "i", albowiem użycie spójnika "a" oznacza na gruncie języka polskiego albo rozdzielenie dwóch przeciwstawnych sytuacji, albo zobowiązanie do porównania ze sobą dwóch – w tym przypadku – przejawów rzeczywistości społeczno-politycznej. Tymczasem Habilitant w zdecydowanej większości przypadków nie zajmuje się wskazywaniem na funkcjonalne zależności występujące między przemianami politycznymi w państwach Grupy Wyszehradzkiej a ich polityką zagraniczną.

Do powyższych uwag należy dodać jeszcze jedną. Prezentowane w „Roczniku Europy Środkowo-Wschodniej” krótkie artykuły stanowią bardzo rzetelne opracowania, wymagające od autora śledzenia na bieżąco sytuacji w Rep. Czeskiej i na Słowacji, dobrej znajomości nie tylko realiów politycznych i społeczno-ekonomicznych, ale także kontekstów historycznych i kulturowych, czego nie sposób odmówić p. dr. Ukielskiemu. Problem w tym, że **teksty te mają głównie charakter deskryptywny, w niewielkim stopniu diagnostyczny**. Zasadniczo nie są podejmowane w nich analizy zmierzające do rozwiązania jakichś istotnych problemów naukowych, mogą i powinny natomiast stanowić wstęp do bardziej pogłębionych analiz politologicznych. **Zdecydowanie brakuje analiz o charakterze teoretycznym i metodologicznym**. Charakter tych opracowań narzuca w znacznym (decydującym) stopniu konwencja tekstów przyjęta we wspomnianym czasopiśmie / pracy zbiorowej. Sytuacja poszczególnych państw jest prezentowana według ustalonego z góry wzorca i bloków tematycznych (*Wewnętrzna scena polityczna, Polityka zagraniczna, Sytuacja gospodarcza / Sytuacja społeczno-gospodarcza, Społeczeństwo*), co w założeniu sprzyjać ma analizom komparatystycznym w odniesieniu do poszczegól-

nych państw regionu. Reasumując swoje uwagi dotyczące publikacji w „Roczniku Europy Środkowo-Wschodniej” – nie mam zastrzeżeń do ich merytoryczności, ale do stopnia zaawansowania teoretycznego analiz, które mają głównie charakter deskryptywny.

Poddając analizie pozostałe dziesięć artykułów mam następujące uwagi do poszczególnych tekstów.

W artykule pt. *Differing paths to NATO in the Visegrad Group: The case of Slovakia*, Autor przyjmując kryterium chronologiczne przy strukturalizacji tekstu, umożliwił sobie skorzystanie z dotychczas przygotowanych przez siebie analiz opublikowanych w „Roczniku Europy Środkowo-Wschodniej”. Nie czynię z tego absolutnie zarzutu, zwłaszcza, że Autor wykazuje ten fakt w *Bibliografii* i przypisach, niemniej należy uznać, że tekst ten stanowi w znacznej mierze reasumpcję dotychczasowych wyników badań, aniżeli jest nowym, oryginalnym opracowaniem.

W artykule pt. *Słowacja w regionie – współpraca w ramach Grupy Wyszehradzkiej*, dr Paweł Ukielski dość kompetentnie i trafnie identyfikuje kluczowe determinanty „wzlotów i upadków” współpracy międzynarodowej w regionie i na tym tle dokonuje trafnej analizy roli Słowacji w tejże współpracy. Kolejny zgłoszony do oceny tekst pt. *Cooperación regional en el marco del Grupo de Visegrado*, stanowi w znacznej mierze powtórzenie obszernych fragmentów oraz struktury wspomnianego wcześniej artykułu. Autor nie podaje też informacji, że hiszpańskojęzyczny tekst jest w znacznej mierze tłumaczeniem tekstu polskojęzycznego, co nosi niestety znamiona autoplagiatu. Z pewnością jednak przedstawienie tego artykułu jako osobnego i nowego dzieła naukowego jest nadużyciem, i nosi znamiona sztucznego powiększenia dorobku naukowego.

Artykuł pt. *Polska-Czechy. Sojusz strategiczny*, stanowi dobrą, trafną i wielowymiarową analizę stosunków polsko-czeskich z naciskiem na zrozumienie polityki i interesów zagranicznych Rep. Czeskiej. Autor obala w nim kilka mitów pokutujących w polskiej percepcji południowego sąsiada w tym mit o wyjątkowo życzliwym stosunku prezydenta V. Havla do Polski oraz mit dotyczący rzekomego „antypolonizmu” V. Klause. Należy jedynie żałować, że tekst jest krótki – zaledwie pięciostronicowy i stanowi raczej autorski komentarz aniżeli artykuł naukowy.

W artykule pt. *Polska pozycja w Unii Europejskiej a relacje Polski z Czechami, Słowacją i Węgrami*, pierwsze sześć stron stanowią *de facto* powtórzenie (w wersji skróconej) tego, o czym pisał Autor w artykule pt. *Słowacja w regionie – współpraca w ramach Grupy Wyszehradzkiej*. Następnie mają miejsce króciutkie analizy stosunków bilateralnych Polski z pozostałymi państwami należącymi do Grupy Wyszehradzkiej. W konkluzjach pojawia się szereg stwierdzeń ocennych i wartościujących, *nota bene* interesujących, lecz sytuujących tę część artykułu na granicy tekstu naukowego i tekstu publicystycznego.

Artykuł pt. *Republika Czeska – pięć lat w Unii Europejskiej* stanowi dość udane podsumowanie pierwszych lat członkostwa Rep. Czeskiej w UE. Autor wskazuje w nim nie tylko na kluczowe kwestie polityczne związane z obecnością Rep. Czeskiej w strukturach unijnych, ale omawia także uwarunkowania stanowiska Pragi wobec spraw unijnych ze szczególnym uwzględnieniem dyskusji wokół traktatu konstytucyjnego. Dużo uwagi poświęca także analizom czeskiej prezydencji w UE, przy czym niestety po raz kolejny Habilitant obszernie fragmenty tego samego tekstu publikuje dwa lata później w ramach artykułu pt. *Czechy* w „Roczniku Europy Środkowo-Wschodniej 2009” bez słowa komentarza bądź przypisu do opublikowanego dwa lata wcześniej tekstu. Mowa jest o czternastu obszernych akapitach.

W artykule pt. *Polskie interesy w Unii Europejskiej – w poszukiwaniu sojuszników* Autor po krótkim i niezbyt udanym wprowadzeniu teoretycznym dot. pojęcia sojuszu politycznego wskazuje na te elementy czeskiej polityki zagranicznej i wspólnoty interesów z Polską, które mogą i powinny – jego zdaniem – przyczyniać się do zacieśnienia sojuszu z naszym południowym sąsiadem.

Artykuł pt. *Pogłębianie integracji europejskiej a polskie i czeskie interesy narodowe* stanowi krótką, lecz udaną analizę komparatystyczną polskich i czeskich interesów narodowych w odniesieniu do wyzwań związanych z pogłębianiem procesu integracji europejskiej. Należy jedynie żałować, że autor jedynie sygnalizuje niektóre ważne kwestie, a także unika doprecyzowania, co ma na myśli stosując termin „pogłębianie integracji”. Daje się to po części wyczytać z kontekstu, ale wskazana byłaby większa precyzja.

Charakter komparatystyczny posiadają również analizy zawarte w artykule pt. *Transformacja ustrojowa w Polsce i państwach wyszehradzkich po 1989 r. Szkic porównawczy*. Autor deklaruje, że jego ambicją jest próba „syntetycznego porównania dwudziestu lat przemian w czterech krajach wyszehradzkich na trzech płaszczyznach – polityki wewnętrznej (...), polityki zagranicznej i gospodarki”. Przyznaje także, że „rozważania (...) mają charakter ogólny i nieraz upraszczający”, zaznaczając, że z drugiej strony „ujęcie takie może być interesujące dla czytelników oraz inspirujące dla badaczy problemu”. Należy stwierdzić, że tekst jest poprawny merytorycznie, uporządkowany, ale problemem może być to, że de facto „konsumuje” wcześniej poczynione już ustalenia badawcze opublikowane częściowo w „Roczniku Europy Środkowo-Wschodniej” i częściowo w publikacji A. Burakowskiego, A. Gubrynowicza i P. Ukielskiego pt. *1989 – Jesień narodów*, Warszawa 2009. Wydaje się, że o wiele lepszym pomysłem byłoby opublikowanie trzech odrębnych tekstów odnoszących się do wymienionych przez Habilitanta wymiarów procesu transformacji, co stwarzałoby szansę na bardziej intensywne (aniżeli ekstensywne) analizy porównawcze.

Wreszcie w ostatnim tekście wchodzącym w skład jednotematycznego cyklu artykułów zatytułowanym: *Ćwierć wieku polskiej polityki zagranicznej (1989-2014)*, napisanym wspólnie z Pawłem Kowalem, struktura tekstu podporządkowana została kryterium chronologicznemu, na bazie którego autorzy wyróżnili pięć okresów – etapów polskiej polityki zagranicznej (1989-1992/93; 1992/93-1999; 1999-2004; 2004-2007/08; 2007/08-2014). W artykule obaj autorzy precyzyjnie definiują najbardziej węzłowe problemy i wyzwania związane z polską polityką zagraniczną, a zawarte na końcu konkluzje dają sporo do myślenia. Tekst stanowiłby świetne wprowadzenie do szerszego opracowania dotyczącego polskiej polityki zagranicznej po 1989 roku.

Reasumując dotychczasowe ustalenia, należy stwierdzić, że p. dr Paweł Ukielski ma niewątpliwie dobre pióro, umiejętność zwięzłego formułowania myśli oraz identyfikowania kluczowych zagadnień badawczych. Jest bez wątpienia jednym z niewielu tej rangi polskich specjalistów posiadających doskonale rozeznanie w czeskiej i słowackiej polityce wewnętrznej i zagranicznej oraz umiejętnie łączącym zagadnienia polityczne z różnego rodzaju kontekstami historycznymi w odniesieniu do historii najnowszej. Świetnie rozumie specyfikę przemian politycznych, gospodarczych i społecznych, jakie miały miejsce po 1989 roku. Jego opracowania mają duży walor poznawczy, ale także dydaktyczny – z powodzeniem mogą być używane w procesie kształcenia studentów i doktorantów.

Pewną wadą twórczości naukowej p. dra Ukielskiego jest to, że o ile świetnie identyfikuje on kluczowe zagadnienia badawcze, o tyle brak mu cierpliwości, wytrwałości lub konsekwencji w ich zgłębianiu. Jego twórczość na charakter „ekstensywny” – poszerzający, nie zaś „intensywny” – pogłębiający. Zdecydowana większość, *nota bene* bardzo interesujących tekstów, ma charakter opisowy, bez bardziej pogłębionych studiów problemu, formułowania diagnoz, a zwłaszcza prognoz politycznych bazujących na dostępnym materiale badawczym. Brakuje tekstów teoretycznych, poświęconych metodologii badań politycznych lub przynajmniej takich tekstów, w których na wstępie do badań określonego zjawiska politycznego przedstawiona i uzasadniona byłaby przyjęta przez Autora metodologia badań, paradygmaty badawcze, omówione oraz doprecyzowane kluczowe kategorie i pojęcia politologiczne.

Moja opinia na temat zasadniczej części dorobku naukowego Habilitanta jest zatem dość ambiwalentna. Posiada on bowiem wyraźne zalety, ale nie mniej wyraźne wady. Trudno mi jednoznacznie rozstrzygnąć, które (wady / zalety) przeważają, gdyż nie nawet gdyby udało się to ustalić, przewaga jednych nad drugimi nie byłaby znacząca. W tej sytuacji warto odwołać się do pozostałych tekstów Habilitanta. Te zaś dotyczą przede wszystkim historii najnowszej z wyraźnym odniesieniem do zagadnienia polityki historycznej (przede wszystkim autorski udział w monografii dotyczącej przemian roku 1989, która ukazała się w trzech językach – polskim, rumuńskim i węgierskim). Uważam, że p. dr Pa-

weł Ukielski posiada dobre „wyczucie” problematyki związanej z polityką pamięci / polityką historyczną. *Nota bene* jest to poparte jego osobistym doświadczeniem, jako osoby zaangażowanej w projekt Muzeum Powstania Warszawskiego oraz szereg innych podobnych projektów, choć o mniejszym ciężarze gatunkowym.

4. Udział w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych

Habilitant nie brał udziału w tego typu przedsięwzięciach.

5. Referaty wygłoszone na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych

Pan dr Paweł Ukielski wykazał się znaczącą aktywnością naukową w formie czynnego udziału w konferencjach i seminariach naukowych. Od uzyskania stopnia doktora wygłosił on dwadzieścia osiem referatów, a w charakterze moderatora lub dyskutanta brał udział w piętnastu panelach dyskusyjnych. Tematyka wystąpień Habilitanta jest w znacznej mierze związana z zakamienieniem, którego opracowanie przedstawia on jako swoje główne osiągnięcie badawcze. Wśród wygłoszonych referatów aż dwanaście stanowią wystąpienia na zagranicznych konferencjach naukowych (Rep. Czeska, Słowacja, Węgry, Łotwa, USA, Rumunia).

6. Otrzymane nagrody i wyróżnienia za działalność naukową

Habilitant nie uzyskał nagród lub wyróżnień za działalność naukową.

7. Dorobek dydaktyczno-popularyzatorski

A. Uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych i krajowych

Habilitant kierował trzema projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych. W dwóch przypadkach był współautorem wystawy, w jednym – kuratorem. Wystawy te tematycznie związane były z problematyką polityki historycznej.

B. Udział w komitetach organizacyjnych konferencji naukowych

Habilitant brał aktywny udział w organizacji siedmiu konferencji i innych przedsięwzięć naukowych, z czego w trzech przypadkach odbywały się one za granicą, a cztery miały zasięg międzynarodowy. W odróżnieniu od referatów wygłaszanych na konferencjach, wspomniana aktywność odnosi się w przeważającej mierze do polityki historycznej, w tym zaangażowania Habilitanta w działalność Muzeum Powstania Warszawskiego. Należy zwrócić uwagę na interesujący i w pewnej mierze „prowokacyjny” artykuł dotyczący porównania znaczenia Powstania Warszawskiego (1944) i Słowackiego Powstania Narodowego (1944). Oba dokonały się w podobnym czasie, trwały podobny okres, ale poza tym zdecydowanie więcej je dzieli niż łączy. Uważam, że dla Polaków i Słowaków ów artykuł, który ukazał się w polskiej i słowackiej wersji językowej jest niezwykle pożyteczny pod względem poznawczym. Należy także zwrócić uwagę na przekrojowe analizy Habilitanta dotyczące procesów gospodarczych w odniesieniu do całego regionu Europy Środkowo-Wschodniej. Są to teksty krótkie, ale wymagające rozległej wiedzy i kompetencji. Uważam je za wartościowe dla dalszych, bardziej pogłębionych analiz politologicznych dotyczących regionu Europy Środkowo-Wschodniej.

C. Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych

Habilitant był członkiem zespołu redakcyjnego rocznika „Europa Środkowo-Wschodnia” wraz z prof. J. Kofmanem i prof. W. Roszkowskim w latach 2008-2012.

D. Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych

Pan dr Paweł Ukielski od 2011 roku jest członkiem Rady Wykonawczej Platformy Europejskiej Pamięci i Sumienia (*Platform of European Memory and Conscience*). Obecnie jest to już druga kadencja z powszechnego wyboru.

E. Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki

Habilitant deklaruje przygotowanie programów (sylabusów) oraz przeprowadzenie zajęć dydaktycznych z trzech przedmiotów (*Europa Środkowo-Wschodnia* – 30 godz.; *Pamięć i polityka. Polityka historyczna jako narzędzie budowy tożsamości społeczeństwa* – 30 godz.; *Polityka historyczna* – 10 godz.). Ponadto jest autorem kilku artykułów, polemik oraz wywiadów w prasie polskiej i zagranicznej.

Pan dr Paweł Ukielski jest promotorem sześciu prac magisterskich oraz jednej pracy licencjackiej. Ponadto w latach 2007-2012 sprawował opiekę torską w ramach Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

F. Opieka naukowa nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego

Habilitant nie występował w roli opiekuna naukowego doktorantów lub w roli promotora pomocniczego.

G. Staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich

Habilitant nie uczestniczył w stażach naukowych.

H. Udział w zespołach eksperckich i konkursowych

Pan dr Paweł Ukielski wykazuje się znaczącą aktywnością jako członek zespołów eksperckich i konkursowych, a także jako autor ekspertyz opracowywanych na zamówienie. W obydwu wspomnianych przypadkach działalność Habilitanta związana jest z polityką historyczną lub upowszechnianiem wiedzy historycznej.

I. Recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopiśmie

Habilitant występował w charakterze recenzenta dwóch scenariuszy wystaw, w tym jednej zagranicznej. Ponadto był recenzentem dwóch projektów edukacyjnych – filmu dokumentalnego oraz gry edukacyjnej.

8. Konkluzja

Biorąc pod uwagę wszystkie przytoczone wyżej racje stwierdzam, że dorobek naukowy dr. Pawła Ukielskiego jest w zupełności wystarczający pod względem ilościowym, czego nie mogę niestety stwierdzić o jakości tekstów jego autorstwa. Nie dlatego bynajmniej, bym uważał je za mało wartościowe poznawczo (wręcz przeciwnie!), ale przede wszystkim z uwagi na poważny deficyt analiz o charakterze teoretycznym i metodologicznym. Kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego stawia się warunek „pogłębienia” (a nie tylko „poszerzenia”) badań naukowych oczekując od

nich bardziej zaawansowanych analiz teoretycznych i metodologicznych. Ten warunek niestety nie został spełniony w omawianym przypadku. Należy w tym kontekście żałować, że Kandydat nie wstrzymał się ze wszczęciem procedury habilitacyjnej do czasu opublikowania monografii naukowej, której powstanie zapowiada w Autoreferacie. Z drugiej strony dużą zaletą jest aktywność międzynarodowa Kandydata na polu badań naukowych, a przede wszystkim popularyzacji nauki. **Mając poważny dylemat ze sformułowaniem oceny końcowej**, ostatecznie przychyliłam się do stwierdzenia, że dorobek naukowy Kandydata wymaga jeszcze pewnego pogłębienia, czego wyrazem może stać się wspomniana wcześniej monografia naukowa przygotowywana przez p. dra Ukielskiego.

Reasumując, przedstawiony do oceny dorobek **nie spełnia kryteriów** wymienionych w art. 16 *Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki* z dnia 14 marca 2003 r., a także kryteriów oceny osiągnięć osób ubiegających się o stopień doktora habilitowanego zawarte w Rozporządzeniu MNiSW z 1 września 2011 r. Na tej podstawie, wniosek habilitacyjny uznaję za przedwczesny i **nie wnioskuję o nadanie dr. Pawłowi Ukielskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych w zakresie nauk o polityce.**

Prof. dr hab. Radosław Zenderowski

Warszawa, dnia 12 maja 2016 r.